

ชื่อหลักสูตร การสานกระติบข้าว จำนวน ๓๒ ชั่วโมง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาอิสระอำเภอลำปลายมาศ

ความเป็นมา

ปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย โดยเฉพาะผู้มีอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่ เมื่อหมดช่วงฤดูกาลของการทำการเกษตรแล้วไม่มีอาชีพเสริมทำให้ขาดรายได้เสริม จึงทำให้ประชาชนมีเวลารว่างหรือทำอาชีพเสริมต่างๆ เช่น รับจ้างทั่วไป หลายคนจำเป็นต้องออกจากบ้าน ละทิ้งถิ่นฐานบ้านเกิดไปทำงาน ต่างจังหวัด ต่างประเทศ เพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัวเท่าที่จะทำได้ ดังนั้น จึงเป็นอีกทางเลือกของประชาชน ในการสร้างรายได้โดยเฉพาะในท้องถิ่นที่อาศัยรายได้จาก การเกษตรเพียงอย่างเดียวซึ่งสามารถหาอาชีพเสริม การทำจักสานเป็นวัสดุที่แข็งแรง ทนทาน ซึ่งประชาชน สามารถนำมาเป็นครุภัณฑ์ต่างๆ และประกอบเป็นอาชีพได้ หลักสูตร “การสานกระติบข้าวจากต้นกก” เป็นหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริงและสร้างครุภัณฑ์ที่สามารถจำหน่ายได้ และมีการเรียนรู้ประสบการณ์ตรงโดยการฝึกการขาย การสำรวจความต้องการของตลาดการพัฒนาารูปแบบครุภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มลูกค้าต่างๆ ผู้จบหลักสูตรนี้สามารถนำ ความรู้ไปสร้างอาชีพสร้างรายได้แก่ตนเองและครอบครัว

กระติบข้าวเป็นอุปกรณ์เครื่องใช้ที่มีมานานคู่ กับวิถีชีวิต คนอีสานจะใช้กระติบข้าวเป็นภาชนะ ในการใส่ข้าวเหนียว เพื่อเก็บความอุ่น ความนุ่ม ของข้าวให้นานตลอดทั้งวันซึ่งข้าวเป็นอาหารหลัก ของคนอีสาน กระติบข้าวสามารถพกพาไปได้ ทุกที่โดยเฉพาะเวลาออกนอกบ้านไปทำงานและทำธุระต่าง ๆ นิยมจะนำข้าวใส่กระติบติดตัวไป ด้วยเสมอ ชาวบ้านจะนำวัสดุที่ได้ในหมู่บ้าน เช่น ไม้ไผ่ ไผ่ ฝ่อ ต้นกก หรือใบเตย มาจักสานเป็น กระติบข้าว โดยได้รับการถ่ายทอดและฝึกฝนการ สานกระติบข้าวจาก พ่อแม่ปู่ ย่า ตายาย บรรพบุรุษ ตั้งแต่ ต้นกก ซึ่งเป็นวัสดุที่มีอยู่มากในหมู่บ้าน มาสานเป็นกระติบข้าว

ดังนั้นศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาอิสระอำเภอลำปลายมาศ จึงได้จัดกิจกรรมฝึกอบรมกลุ่มพัฒนาอาชีพ เพื่อการมีงานทำหลักสูตรการจักสานกระติบข้าวด้วยต้นกก จำนวน ๓๒ ชั่วโมง โดยเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ให้ชุมชนอยู่อย่างพอประมาณไม่ฟุ่มเฟือย และดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

หลักสูตรการของหลักสูตร

๑.เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจตลอดจนเกิดทักษะด้านอาชีพแก่ประชาชนผู้สนใจ ในการประกอบอาชีพที่ทำอยู่แล้วให้มีการพัฒนาและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

๒.เป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาวิชาค่อนข้างละเอียดมีหลายขั้นตอน ดังนั้นผู้เรียนจำเป็นต้องตั้งใจ และอดทนเป็นพิเศษจึงจะจบหลักสูตร

๓.ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนไปเทียบโอนหน่วยการเรียน และสามารถเลือกเป็นวิชาเลือกในการเรียน การศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

จุดมุ่งหมาย

- ๑.เพื่อให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- ๒.เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

๓.เพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

๔.เป็นศูนย์กลางในการฝึกอาชีพ พัฒนา สาธิต และสร้างอาชีพของผู้เรียนและชุมชน โดยเน้นการบวนการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งเป็นที่จัดเก็บแสง จำหน่าย และกระจายสินค้าและบริการของชุมชนอย่างเป็นระบบและครบวงต่อกลุ่มเป้าหมาย

ระยะเวลา

ระยะเวลาของหลักสูตร จำนวน ๓๒ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี จำนวน ๑๐ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ จำนวน ๒๒ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑.	ความรู้พื้นฐาน	๑.มีความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะในการประกอบอาชีพ ๒.สร้างอาชีพการ	๑.ความรู้พื้นฐาน -การคัดเลือกต้นกก -การปลูกต้นกก -การคัดเลือกฐานกระติบ -ประโยชน์	-ศึกษาจากเอกสาร -บรรยาย -สาธิต -ฝึกปฏิบัติ	๕	
๒.	การทำเส้นต้นกก	สานกระติบข้าวจากต้นกก ให้นั่นคงเพิ่มรายได้ที่ยั่งยืน ๓.แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนา	๒.การทำเส้นต้นกกสำหรับจักสานกระติบข้าว -เทคนิคการทำ -เทคนิคเพิ่มความทนทานและแข็งแรง	-สำรวจ -สอบถาม -สรุป		๑๐
๓.	การจักสานกระติบข้าวด้วยกก	กระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ๔.มีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ	๓.การจักสานกระติบข้าวด้วยต้นกก -วัสดุและอุปกรณ์ -ขั้นตอนการสาน -ขั้นตอนการเย็บ -ขั้นตอนการทำฐานกระติบ			๑๒
๔	การจัดการและการจำหน่าย		๔.การจัดการและการจำหน่าย -การจัดการ -การจำหน่าย -คุณธรรมในการประกอบอาชีพ		๕	

ขั้นตอนการสานกระติบข้าวจากต้นกก

วัสดุ มีดังนี้

1. ต้นกก ไม้ไผ่ ไทล ฝื่อ
2. เชื้อ
3. มีดตอก มีดโต้
4. น้ำ
5. เชือกไนล่อน
6. ไม้ก้านตาล ไม้
๗. ถุงมือ

ขั้นตอนการสาน

1. ตัดกกที่มีอายุได้ประมาณ 3-4 เดือน ต้น ไม้อ่อนไม้แก่จนเกินไปโดยตัดเอาส่วนที่เป็นต้นปลอม(เพราะไม่เป็นปล้องและข้อ)
2. ตากเส้นกกให้แห้งใช้เวลาประมาณ 5 วัน (อาจนานวันกว่านี้แล้วแต่แสงแดด)
3. ผ่ากกเป็นเส้นขนาดแล้วแต่ความพอใจ ถ้าต้องการความละเอียด สวยงาม จะทำ เป็นเส้นเล็กๆ
4. นำกกที่ทำเป็นเส้นประมาณ 10 เส้น รวมกันทำเป็นไส้ในการสาน บิดสัก 5-6 รอบ แล้วขดเป็นวงกลมขนาดเล็กๆ
5. ร้อยตอกไทลใส่เข็มสอดสานไปเรื่อยๆ จนได้ขนาดความกว้างและความสูงตาม ต้องการ ขณะที่สานควรพรมน้ำ บ้างเส้น กกจะเหนียว
6. เมื่อสานตัวกระติบเสร็จแล้ว ค่อยสานฝา ซึ่งขั้นตอนการสานจะเหมือนกัน เพียงแต่ ความกว้างให้กว้างกว่าตัวกระติบเล็กน้อย
7. เมื่อสานเสร็จแล้วทำขากระติบ ซึ่งใช้ไม้ ก้านตาลมาผ่าเป็นแผ่นบางๆขดเป็นวงกลม ขนาดเท่าตัวกระติบ เจาะรูใช้เชือกมัด ขากับตัวกระติบให้แน่น
8. ทำสายกระติบโดยใช้เชือกไนล่อนแขวน หรือสะพาย เมื่อเสร็จทุกขั้นตอน ก็นำ ออกจำหน่ายได้ หรือนำไปใช้ได้เลย

สื่อการเรียนรู้

- ๑.เอกสารประกอบการบรรยาย
- ๒.วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ
- ๓.วัสดุจริง

การวัดและประเมินผล

- ๑.การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
- ๒.การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และจบหลักสูตร

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

- ๑.มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
- ๒.มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
- ๓.มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

- ๑.หลักฐานการประเมินผล
- ๒.ทะเบียนคุณวุฒิบัตร
- ๓.วุฒิบัตรการศึกษา ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้น
ฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร

(นางรุจิณดาราร ชีรัมย์)

ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นายศิริศักดิ์ ทองเชิด)

หัวหน้ากลุ่มงานการศึกษาต่อเนื่อง

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นายวัชรินทร์ เขียวอ่อน)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาอัธยาศัยอำเภอลำปลายมาศ